

Bc. Jaroslav Mrňa, Farní a děkanská knihovna ve Velkém Meziříčí. Soupis rukopisů a starých tisků. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, 2011. 325 s.

Tématem předkládané diplomové práce je historie a současnost farní a děkanské knihovny ve Velkém Meziříčí. Je nutno vysoce ocenit, že se nejedná pouze o analýzu již uspořádaného a zkatalogizovaného fondu, ale že součástí práce je také nový katalog rukopisů a starých tisků, tvořících téměř polovinu fondu, jehož celková velikost je 924 knižních jednotek. Diplomová práce tedy bude sloužit případným zájemcům o bádání ve farní knihovně, zároveň naplňuje požadavek na inventarizaci historických farních knihoven, jež jsou v lepším případě jenom opomíjeny, v horším případě poškozovány jak nevhodným uskladněním, tak neodborným zacházením. Záslužné zpřístupnění těchto fondů právě prostřednictvím studentských prací může těmto nevratným ztrátám pomoci zabránit.

Text je dobře koncipovaný a rozvržený. Ráda bych vyzdvihla především vysokou úroveň oddílů 1 (*Dějiny velkomeziříčské farnosti*), 3 (*Historie farní a děkanské knihovny*) a některých kapitol z oddílu 4 (především 4.4 *Vazba – ochrana a reprezentace* a 4.8 *Provenience*). Autor v nich přesvědčivě ukazuje zvládnutí metod historikovy práce, dobrou znalost literatury i pramenů a schopnost samostatné tvorby, v případě uvedených oddílů ze čtvrté kapitoly také osvojení potřebných dovedností při zpracování konkrétního historického materiálu. Některé části čtvrté kapitoly (4.5 *Impresum*) považuji za naddimenzované, vzhledem k tomu, že se jedná o údaje převzaté z literatury, by postačovalo stručnější shrnutí. Skutečně impozantním výkonem je katalog rukopisů a starých tisků. Ocenění si zaslouží celková pečlivá a přehledná úprava a konkordance signatur.

Bohužel vcelku předvídatelné jsou terminologické nepřesnosti – nevhodné používání výrazu „mnich“ (na s. 19 pro příslušníka řádu řeholních kanovníků – křížovníků strážců Božího hrobu nebo u katalogového čísla 244 „mnich v hábitu (jezuíta?)“), zavádějící používání termínu „bratr“ nebo „řeholní bratr“ (v některých řeholních institucích může tento výraz označovat člena, který nepřijal kněžské svěcení, a to znejišťuje třídění v *Přehledu správců velkomeziříčské farnosti* na s. 41-43), jezuité pro své domy nikdy nepoužívali označení „klášter“ (s. 50). Autor se nevyhnul kolísání psané podoby vlastních jmen (např. Kalepinus x Calepinus).

Za nejproblematictější považuji kapitolu *Rozbor obsahu knižního fondu*, která ukazuje autorovo mírné tápání, zvláště v oblasti teologie. Poněkud neobratná je charakteristika agendy a oficií jako knih spadajících do liturgické teologie (s. 74). Knihy Cipriána Suaréze jsou učebnicemi rétoriky určenými především pro jezuitská gymnázia (s. 75). Nepříliš šťastné je zařazování standardních výkladů z dogmatické teologie vedle katechismů (s. 76). Záměnu Varty (dnes Bardo v Polsku) a Vamberic lze jen těžko pominout jako pouhý přepis (s. 77). Charakterizovat konvolut pod č. 377 jako „sborník“ příspěvků k osobě Jana Nepomuckého je

nepřesné: jedná se o konvolut příležitostných tisků, především kázání, a to i k jiným světcům. Historische Beschreibung se nezabývá historií Strahovského kláštera (tj. historií řádu), ale popisem Maulbertschovy malby na stropě Filozofického sálu Strahovské knihovny, za autora anonymního tištěného popisu pak bývá pokládán tehdejší opat Václav Mayer, někdy také Bohumír Jan Dlabač (s. 79). U Galesiniho *Il perfetto ditionario* mi není jasné, jestli autor pod pojmem „vulgarismy“ skutečně myslel zlidovělou, neliterární latinu (s. 80). Rukopis *Physica generalis* se s největší pravděpodobností nebude týkat přírodních věd v dnešním slova smyslu, ale bude se jednat o přednášky pronesené v rámci standardního filozofického kursu.

Určité výhrady mám také ke katalogu. Z hlediska katalogizační praxe bych např. považovala za vhodné zařazovat sbírky zákonů pod zákonodárce, tj. pod příslušné panovníky (např. č. 262-269). Překvapující je skutečnost, že autor v souboru použitých databází neuvádí standardní VD17 pro německé tisky 17. století nebo *Karlsruher Virtueller Katalog*. Širší využití databází by mu pomohlo správně určit některé autory (u č. 17 je autorem Jean Robert, adjektivum *Aurelianensis* je označení místa jeho původu, navíc tvar *Aurelianensus* je latinsky chybně; č. 32 je podle *Österreichische Nationalbibliothek* anonymní dílo; u č. 50 se jedná o Johanna Capistrana Brinzinga; u č. 156 jsou obě jména Clemens Wenceslaus křestní; správný tvar u č. 189 a 190 je Mansi, nikoli Mans; u č. 331 nastává též problém jako u č. 17, protože jméno autora je Amandus Hermann, Silesius je určení původu). Chybným čtením autor přehlédl román *Philippa-Louise Gérarda (1737-1813) Valmont oder die Verirrungen der Vernunft* (č. 19 a 20). Zavádějící jsou některá ikonografická určení: u č. 15 se vzhledem k uvedené pozici těžko může jednat o Krista (snad Jan Křtitel?). Pokud je mi známo, právník Jakob Otto (pravd. 1635-1703) nebyl opatem, a patrně je tedy na vyobrazení oblečen v taláru (č. 237). Holubice v popisu u č. 291 je Duch svatý a paprsek neosvětluje scénu, nýbrž symbolizuje akt vtělení.

Práci jednoznačně **doporučuji** k obhajobě. Přes náročné a záslužné úsilí, které autor při jejím vzniku odvedl, se domnívám, že dílčích nepřesností je vzhledem k magisterskému stupni studia příliš mnoho, a proto ji hodnotím stupněm **chvalitebně**.

V Praze 13. srpna 2011

Mgr. Hedvika Kuchařová, Ph.D.